

OBČASNÍK SPUSA

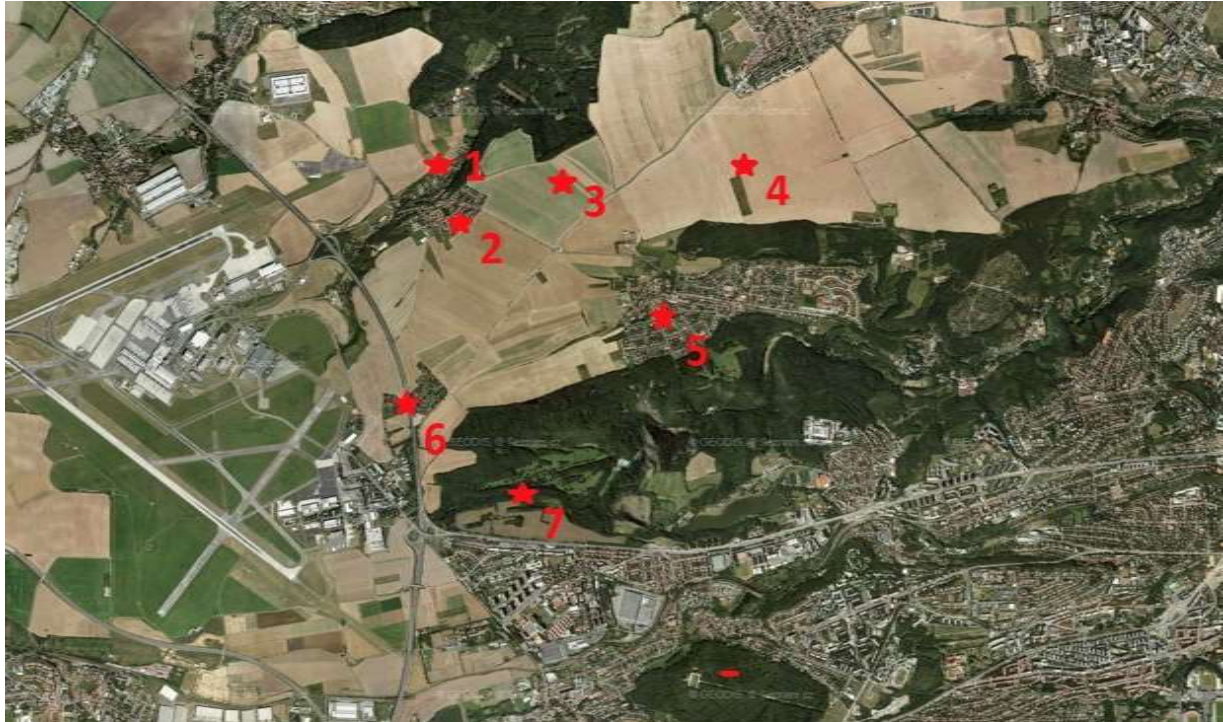
ZÁŘÍ 2016

číslo 11.



SPOLEČNOST PŘÁTEL USA – THE SOCIETY OF FRIENDS OF THE USA
ČESKO-AMERICKÝ KLUB – THE CZECH-AMERICAN CLUB
POBOČKA PRAHA – hlavní město

Naši členové se začali zajímat o památky po amerických letcích v Praze, z nichž jeden byl sestřelen Němci a zahynul poblíž dnešního pražského letiště Václava Havla v dubnu roku 1945, ale druhý byl sestřelen Sovětskými stíhači krátce po ukončení 2. Světové války. První má pomníček, ale nikoliv druhý. Postupně jsme začali zjišťovat současnou situaci mezi pamětníky i na internetu – viz <http://www.leteckabadatelna.cz/havarie-a-sestrelu/detail/27/> a dále: <http://www.leteckabadatelna.cz/luftwaffe/detail/nehody-ruzyne/>. Níže uvedený obrázek ozřejmuje celou situaci.



1/ Ju 88 W.Nr 0622 FFS C14 4. 1. 1943 Uffz. Gerhard Thieme+, Obgfr. Paul Milisch + (viz kronika Zadní Kopaniny)

Měsíc leden byl bez sněhu, teplo jako na jaře. 4. ledna o 1/2 9 večer spadlo cvičné německé letadlo z letiště Ruzýňského na stráni p. Poláčka za obcí směrem severním. Při nárazu se roztrhlo a ihned vzplanulo velikým ohněm. Moře plamenů rozlilo se po celé stráni a bylo viděti celou tuto katastrofu. Naši hasiči s lopatami přispěchali k místu neštěstí, mnoho lidí snad celá obec přihlížela tomuto nezvyklému divadlu, z něhož vanula hrůza. Mimo hasičského sboru žádný z diváků neodvážil se přiblížit, lidé ustrašení čekali, co bude dál. Za krátko však byli tu již vojenské hlídky z letiště Ruzyně, žádného nepřipustili blíže. Posádka byla roztrhána na kusy a jednotlivé části ohořelých těl zbirány na hromádku. Letadlo samo prudkým nárazem rozmetáno na malé součástky po celé stráni, jenž vesměs hořely.

2/ Ju 88 W.Nr. 3189 FFS B14 15. 3. 1944 Ofw Gerhard Schaditz +, Uffz. Gotthard Wohlfeld + (dtto Zadní Kopanina)

15. března. ve 2 hodiny v noci zvrátilo se u p. Musila v zahradě německé letadlo. Zničilo 45 stromů a začalo hořeti. Kola byla nalezena až na obecní cestě a trup letadla u cesty obecní, z něhož vytékal mocným proudem benzín. Hořel jen na zahradě uražený motor. Piloti zabiti a byli odvezeni červeným vojenským křížem. Štěstí, že stromy brzdily jeho let a pád, jinak mohlo býti veliké neštěstí pro usedlost p. Musila. Katastrofa se stala právě v 5tém výročí našeho "protektorátu". 17. března odklízeli vojáci německé trosky letadla. Mnoho občanů přihlíželo práce té a pomáhali s potahy. Dva páry koní tahaly motor na cestu a na auta nakládaly dva gránychy. Vojáci trosky hlídali 3 dny, žádný se nesměl přiblížit.

3/ P-38/F-5/ Lightning 9. 5. 1945 1./ Lt Thomas P. Petrus 39. Recon Squadron, 10 RG, 9. AF

Dodnes nepřilíší objasněná záležitost. Letoun na průzkumné misi narušil v té době stanovenou ruskou zónu. Sestřelen byl hlídkujícími sovětskými stíhači Letoun si údajně připsal na konto pilot 100. Gardového pluku Vasilij Andrejevič Pšeničnikov na letounu P-39 Airacobra. 1. Lt Petrus se zachránil na padáku a s popáleninami přistál u Přední Kopaniny. Letoun dopadl na poli poblíž lesa u sv. Juliány.

4/ Neznámý německý letoun W.Nr. ? 24. 7. 1944 pilot zahynul, jednotka neznámá

Letoun prováděl akrobacii poblíž Nebušic, při jednom z manévřů pilot narazil do země. Zaznamenáno v kronice Nebušic a ověřeno u místních pamětníků.

5/Pravděpodobně Ju 88, 8. 6. 1943, jednotka neznámá

Havárie přímo v Nebušicích u pískovny. Dva letci zahynuli na místě, dva těžce zranění. Záznam v kronice Nebušic, potvrzeno pamětníky.

6/ Neznámý německý cvičný stroj, datum ?, dvoučlenná posádka zahynula, neznámá jednotka

Informace od pamětníků z lokality "Na Padesátníku".

7/ P-51D Mustang, Capt. Robert Holmes, 78.Fighter Group, 8. AF 16. 4. 1945

16. dubna 1945 utrpěli v bojích nad územím Protektorátu stíhači 8. letecké armády citelné ztráty při útocích na pozemní cíle, hlavně základny Luftwaffe. Jednou z obětí tohoto dne byl i Capt Robert B. Holmes, stíhač u 82. peruť. Jeho peruť, v rámci 78. stíhací skupiny 66. stíhacího wingu, doprovázela bombardéry na cíle v Bavorsku. Po splnění úkolu dostala rozkaz k útokům na letiště Luftwaffe v prostoru Čech. Velitel 78. FG Lt Col Landers uvolnil Holmesovu peruť k samostatné akci a ta pokračovala na naše území v jednotlivých letkách.

První útok provedla na letiště v Mariánských Lázní, kde Capt Holmes zničil tři nepřátelské letouny na ploše letiště.

Červený roj v čele s Holmesem pak přelétl nad Prahu a v domnění že jsou u letiště Ganacker zaútočili nízkým průletem na letiště v Ruzyni. Pravděpodobně hned při prvním útoku byl Mustang Capt Holmes zasažen protiletadlovou palbou. Kouřící a neovládaný letoun dopadl z výšky na pole, svažující se do údolí Divoké Šárky, jen pár set metrů od posledních domků obce Ruzyň. Na poli nedaleko místa havárie pracovala skupinka zemědělců, kteří byli na místě nehody jako první. Zprostředkovaně dnes víme, že pilot se nepokusil o záchranu výskokem na padáku, ani o nouzové přistání. Buď byl natolik vážně zraněn, že nemohl nic dělat, nebo byl mrtev již v kabině svého stroje. Tito lidé vyprostili tělo pilota ze zničené kabiny a položili jej na zem. Údajně neměl žádné zjevné zranění, až na rozbitou hlavu. Po krátké době přijela na místo havárie dvoučlenná německá motohlídka, odehnala české obyvatelstvo a začala prohledávat obsah kapes amerického pilota. Jejich konání ukončil až německý důstojník, který přijel směrem od letiště. Vojáky odehnal pryč, tělo Holmes z přikryl a vzdal mu vojenskou čest. Tolik vzpomínky pamětníků.

Capt Holmes byl pohřben na hřbitově v Ruzyni, již bez vojenských poct. Po válce byl exhumován americkou armádou a pohřben na americkém válečném hřbitově v St. Avold ve Francii. Na žádost rodiny byl později převezen do Spojených států a pohřben v St. Snelling National Cemetery v Minesotě. Zde odpočívá dodnes.

V září 2007 se členové spolku PLA pokusili lokalizovat místo dopadu Holmesova Mustangu. Jediným vodítkem byl starý snímek sesbíraných trosk letounu s lesem v pozadí a informace, že na místě havárie je postaven pomník Capt Holmesovi. Skutečně se podařilo najít toto místo a nalézt několik zbytků z letounu, roztroušených po poli. V průběhu následujících let byly ještě poblíž tohoto místa nalezeny další fragmenty, především na stráni pod místem havárie. Zdá se, že zbytky letounu byly z pole stahovány směrem do Šáreckého údolí, je i možné, že majitel pole tyto zbytky jednoduše z pole na stráň naházel. Později spolek PLA zkontaktoval p. Buzek, jehož matka nechala postavit pomník Capt Holmesovi, a který se dodnes stará o pomník i o místo havárie. Otec pana Buzka byl jedním z lidí, kteří vyprostili Holmesovo tělo z trosk. Dodnes rodina uchovává část bloku motoru, jako vzpomínku na tuto událost.

Z níže uvedeného obrázku je zřejmé místo dopadu a dodatečné umístění pomníčku na okraji listnatého lesa. Dle našeho zjištění je poloha dle navigace GPS: N 50° 05,742' E 14° 18,405'. Z dalšího obrázku je patrná naše návštěva s umístěním přineseného vřesu do této suché půdy. Třetí obrázek je z místa dopadu amerického Lightingu, který je však bez jakéhokoliv označení. To právě chceme nyní změnit.



Stíhací letadlo Lightning bylo pro ruské letectvo velmi zajímavé, a tak dle pamětníků vše pečlivě sesbírali a odvezli. Z těchto důvodů se nyní nedaří zjistit přesné místo dopadu.

Dle informace pamětníků Američané tehdy potřebovali vrtuli pro ukořistěné letadlo Storcha. Fiesler Fi 156 Storch byl spojovací a průzkumný letoun, který vyráběli v Německu od roku 1936 do 1945 v celkovém počtu 3.000ks (za války také v naší Chocni). Rychlost měl od 50 do 175km/hod. a byl vybaven motorem od 180 do 227kW. Startoval během 45m a přistával na 18m. Američané věděli, že poblíž pražské Ruzyně je vhodný sklad. Přijeli s Jeepem a od Rusů si odvezli nejen vrtuli, ale i zraněného pilota Lightingu.



North American P-51 „Mustang“, motor postupně od 1450 do 2200ks rychlost 702 a později 780km/hod., 4 kulometry 12,7mm dolet cca 4650km, létal od roku 1942



Lockheed P-38 „Lighting“, motory 1150 - 1450ks rychlost 630, později 660km/hod, kanon1x20mm 4 kulometry 12,7mm, dolet 4250km, od r.1941

Zajišťování umístění pomníčku s nápisem: „Na tomto poli, směrem k lesu, spadl 9. května 1945 US Lighting sestřelený letectvem SSSR“



Vyměnili jsme si dopisy s ÚMČ Praha 6. Neměli připomínky, ale dle nich to patří do kompetence MÚ Přední Kopaniny. Ti jsou jakousi místní správní podmnožinou Prahy 6. Také neměli námitek, ale upozornili na nutnost jednání s odbory ÚMČ P6, a to dopravou, životním prostředím a stavebním úřadem. Domluvili jsme se na velikosti do výše 1,5m s tím, že by byl 1 až 2m od krajnice vozovky.

Jedná se o místní komunikaci od Horoměřic směrem k obci Na Padesátníku, která je na východní straně Evropské. Na západ o Evropské třídy je již ruzyňské letiště Václava Havla. Konkrétně se jedná o část mezi křížením s turistickou cestou od Nebušic SZ směrem k lesu. Tam dále ke křižovatce těchto cestiček u křiže sv. Juliány. Jihozápadně, tj. směrem k letišti, je na této místní komunikaci křižovatka u sochy sv. Václava s cestou mezi Nebušicemi a Přední Kopaninou. Pomníček, spíše balvan

S příslušným nápisem, uvažujeme umístit u SZ rohu křížení s uvedenou turistickou cestou, tj. na straně směrem ke křižovatce u sv. Václava. Nápis by informoval, že ZSZ směrem, tj. k levému okraji lesa spadlo na poli americké stíhací letadlo, které během 9. května 1945, tj. již po ukončení války, sestřelili sověti.

Samozřejmě bylo doporučeno jednání s majiteli pozemku s tím, že pak stavební úřad vydá „územní souhlas“ již během měsíce. Nastal však problém se zjištěním majitele. Území nemá digitalizovaný katastr, a tak majitele nelze na obrázku zobrazit. Nicméně jsme zjistili čtyři majitele. Jeden má 3/6, druhý 2/6 a třetí 1/6 uvedeného pozemku. V současnosti s nimi jednáme a od většinového majitele již máme telef. souhlas.

Zatím jsem jednal pouze s jednou kamenickou firmou u Mladé Boleslavi. Jejich předběžná nabídka je 30.000Kč za pomník a 10.000Kč za dopravu a umístění. Po souhlasu majitelů budeme jednat s dalšími firmami a budeme shánět finanční prostředky od různých firem.

Dovoluji si důrazně připomenout placení členských příspěvků. Můžete osobně nebo přímo na náš účet, který má čís: 135 135 383/ 0300 u Poštovní spořitelny, tj. kdekoliv na poště nebo z bankomatu. Současně připomínám i prosbu na zaslání článků, nebo podkladů pro náš Občasník.

Za pobočku SPUSA v Praze - Petr Jílek -